

Wielką kreatywnością wykazują się zwłaszcza ludzie młodzi, np. studenci Uniwersytetu Tulane (stan Luizjana) w Stanach Zjednoczonych, którzy podczas swoich zajęć praktycznych wybudowali w centrum miasta altanę chroniącą przed promieniami słonecznymi, a tym samym wykreowali nową przestrzeń rekreacyjno-wypoczynkową. Altana została zbudowana w ramach programu Luizjana Outdoor Outreach (LOOP). Studenci wykorzystali stare aluminiowe znaki i oznakowania, które połączyli za pomocą kabli i metalowych słupów. W pełni designerski projekt spotkał się z uznaniem i zainteresowaniem społeczności lokalnej oraz jest doskonałą inspiracją dla kolejnych roczników studentów architektury.

Z odpadów powstają również inne użytkowe przedmioty, np. łodzie i katamarany. Pomysłodawcą budowy katamaranu i rejsu nim był David de Rothschild, jeden ze spadkobierców słynnego rodu bankierów i obrońca środowiska. Katamaran „Plastiki” (rys. 13) zbudowany został z 12,5 tys. plastikowych butelek. Załoga statku przepłynęła niemal 15 tys. km ze Stanów Zjednoczonych do Sydney, by zwrócić uwagę na problem plastikowych odpadów.

Innym pożytecznym przykładem upcyklingu są budowane domki dla ptaków (rys. 14). Ta inicjatywa, jak podkreśla jej autor (Thomas Winther, znany również jako Dambo) ma podwójne korzyści, z jednej strony przyczynia się zagospodarowania (przetwarzania) „wyłuskanych” z lokalnych śmietników i pojemników na śmieci odpadów drewnianych oraz innych materiałów/komponentów w domki dla ptaków, z drugiej natomiast przyczynia się do odbudowy populacji ptaków w mieście, których sąsiedztwo daje wiele korzyści. Obecność ptaków w mieście przyczynia się do jego naturalnego oczyszczania, gdyż ptaki jedzą stare jedzenie, owoce, jagody, orzechy itp. W ten naturalny sposób pomagają w oczyszczaniu miasta oraz wpływają na dystrybucję nasion wokół miast (domki dla ptaków Dambo rozdaje za darmo w czterech miastach w Danii, w tym w Kopenhadze), dzięki czemu mogą rosnąć nowe rośliny. Domki są zawieszane wszędzie, gdzie można oczekiwać, że ptaki miejskie będą gniazdować.

Warto dodać, że skala upcyklingu może być znacznie większa i odnosić się do całego budynku mieszkalnego. Taka filozofia, której pionierem jest Michael Reynolds przyświeca właśnie Earthship (zob. stronę <https://en.wikipedia.org/wiki/Earthship>) czyli konstruowaniu pasywnych, autonomicznych energetycznie budynków z lokalnie dostępnych surowców i materiałów, w tym odpadów oraz ziemi (Ip, Miller, 2009; Howarth, Nortje, 2010; Freney i in., 2012; Hargreaves i in., 2013). Earthship odnosi się do sześciu zasad: ogrzewanie i chłodzenie termiczne/słoneczne; energia słoneczna i wiatrowa; samodzielne oczyszczanie ścieków; budynek z materiałów naturalnych i pochodzących z recyklingu; pobór wody i jej długoterminowe przechowywanie; niektóre wewnętrzne możliwości produkcji żywności. Budynki są skonstruowane w taki sposób, aby wykorzystywać

Ryc. 13. Przykłady wykorzystania plastikowych odpadów. a) Altanka zbudowana z plastikowych butelek; b) Katamaran

Źródło: a) Visharo/Dreamstime; b) Monica M. Davey/EPA/PAP